Butlletí de SANITAT VEGETAL

núm. 5/06 Setembre 2006

Govern de les Illes Balears
Conselleria d'Agricultura i Pesca
Direcció General d'Agricultura

C/. Foners, núm. 10
07006 Palma de Mallorca
Tels. 971 17 61 00
http:\\sanitatvegetal.caib.es

CÍTRICS

Phytophthora sp.

Vàries espècies d'aquest gènere causen malalties als cítrics.

Solen donar-se problemes al coll de l'arbre i de vegades als fruits que pengen de les parts més baixes de la capçada ocasionant les podridures característiques (aiguat). El fong que es troba a la terra arriba a la fruita en ser arrossegades les seves espores per esquitxades de la pluja. Per evitar-ho, si és donen les condicions favorables per al fong (pluges, i temperatures suaus) és recomanable fer tractaments preventius, dins de les 48 hores després de la pluja. Sobretot a les parcel·les amb fruita a baixa altura i sense coberta vegetal o herba. Després poden fer-se tractaments amb fungicides sistèmics.

Un altre problema són la podridura d'arrels, els xancres i les gomosis del coll, que en estat avançat provoquen decoloració i engroguiment de les fulles, i finalment la mort de l'arbre. En aquest sentit, és fonamental evitar els embassaments d'aigua en la zona del coll de la planta. Poden realitzar-se tractaments de la zona afectada una vegada netejada amb composts a base de coure i amb fungicides sistèmics com Fosetil-Al en aplicació foliar i al tronc i Metalaxil granulat en terra, al voltant de la superfície que banya el goter. També poden incorporar-se a l'aigua del degoteig.

MATÈRIA ACTIVA
PREVENTIUS
carbonat bàsic de coure + mancozeb + oxiclorur coure + sulfat cuprocàlcic (15 d)
hidròxid cúpric (15 d)
mancozeb (15 d)
mancozeb + oxiclorur de coure (15 d)
mancozeb + sulfat de coure (15 d)
mancozeb + sulfat cuprocàlcic (15 d)
maneb + oxiclorur de coure (15 d)
maneb + sulfat cuprocàlcic (15 d)
oxiclorur cuprocàlcic + propineb (15 d)
oxiclorur cuprocàlcic (15 d)
oxiclorur de coure + sulfat cuprocàlcic (15 d)
oxiclorur de coure (15 d)
propineb (15 d)
sulfat cuprocàlcic (15 d)
sulfat tribàsic de coure (15 d)
SISTÉMICS
fosetil-Al + mancozeb (15 d)
fosetil-Al (15 d)
metalaxil-M (1) (15 d)
OBSERVACIONS
(Termini de seguretat, en dies)
(1) Formulat granulat per aplicacions a la terra i posterior reg.

MINADOR
(Phyllocnistis citrella)

Les temperatures d'aquest mes encara afavoreixen l'aparició i desenvolupament de més focus d'aquesta plaga que apareix a les noves brotacions on té clara preferència per les fulles joves i tendres. Només cal tractar els plançons i arbres joves en formació o reempelts que hagin brotat, s'ha de mantenir una protecció contínua mentre hi hagi fulles tendres (brotacions de 3 a 5 cm).

MATÈRIA ACTIVA
Abamectina (10 d)
Azadiractina 1+2 (3 d)
Imidacloprid 1+3 (30 d)
OBSERVACIONS
(Termini de seguretat, en dies)
(1) Només plançons encara sense producció
(2) Només pintant el tronc
(3) Només pintant el tronc o aplicació per reg per degoteig.

FRUITERS

MOTEJAT DEL NISPER
(Fusicladium eriobotryae)

Aquesta és una malaltia molt freqüent en aquest cultiu que es pot combatre amb les mesures profilàctiques i tractaments següents:

1. Supressió dels fruits momificats i dels brots amb xancres que quedin als arbres.

2. A l'inici de la floració (octubre) es recomana fer un tractament amb un compost cúpric.

3. Durant la floració i fins el moment d'aclarir els fruits, s'hauran de realitzar tractaments amb qualcuna de les matèries actives següents:

MATÈRIA ACTIVA
Captan (7d)
Folpet (10d)
Mancozeb (15d)
Tiram (15d)
Ziram (28d)
Dodina (15d)
Carbendazim (15d)
Bitertanol (15d)
Ciproconazole (14d)
Miclobutanil (28d)
OBSERVACIONS
(Termini de seguretat, en dies)

POLL DE SAN JOSÉ
(Quadraspidiotus perniciosus)

A finals de setembre es produeix el màxim naixement de larves de la tercera generació d'aquesta plaga. En parcel·les que hagin estat molt afectades és recomanable fer tractaments per tal de reduir el nivell de les formes hivernants que passen a la fusta i es reprodueixen de nou en primavera.

MATÈRIA ACTIVA
Azadiractina (3 d)
Fenoxicarb (21 d)
Metil clorpirifòs (15d)
Polisulfur de calç (NT)
OBSERVACIONS
(Termini de seguretat, en dies)

OLIVERA

MOSCA
(Bactrocera oleae)

En acabar l'estiu, la baixada de temperatures i la presència de pluges, unides a l'inici de la segona generació, pot provocar un nou increment de mosca de l'olivera després de la pujada de població del juliol. L'atac s'ha generalitzat i el percentatge d'oliva picada pot assolir nivell alts, en funció del nivell d'atac el tractaments recomanat són:

Adulticida (insecticida amb esquer): per a nivells de picades baixos (2-3% en olives per a oli i de l'1% en oliva per a taula).

Larvicida (insecticida a tot l'arbre): en cas d'arribar a 5% d'oliva danyada, abans de fer aquest tractament es tendran en compte els següents criteris d'intervenció:

-Oliva per oli: primer tractament amb captures en mosquers Mac-Phail de més de 5 adults/mosquer/dia i més del 60 % de femelles fèrtils.

Segon tractament amb captures de més de 1 adult/mosquer/dia: 60 % femelles fèrtils o 2-3% fruits amb formes vives.

-Oliva de taula: es recomana intervenir en trobar captures en mosquers Mac-Phail i presència de formes vives en l'oliva.

Aquests criteris d'intervenció són orientatius. Els ajusts o modificacions han de ser realitzats pel tècnics responsables de les ADV. S'ha de tenir sempre en compte el termini de seguretat dels productes (indicat entre parèntesis) per a evitar residus en la fruita.

Productes recomanats:

-Tractament amb esquer (polvorització a la part sud de l'arbre): mesclar amb proteïna hidrolitzada un dels següents productes: deltametrín (7), dimetoat[1](60), malation (7), triclorfon (10) i piretrina natural+rotenona(0). (1) només pot utilitzar-se amb esquer.

-Tractament larvicida (polvorització a tot l'arbre) : fosmet (30), triclorfon (10).

ULL DE GALL/REPILO
(Spilocaea oleagina)

El perill de propagació de la malaltia es produeix a temperatures mitjanes situades entre 10 °C i els 20 °C acompanyades d'humitats relatives superiors al 80% , també es produeix quan la fulla queda banyada més de 24 hores per causa de la pluja, la boira o la humitat ambiental. Els tractaments preventius són els més eficaços, han de fer-se abans que es donin aquestes condicions. En cas de pluges intenses o persistents, repetiu el tractament. A l'estiu és també recomanable un tractament abans de les primeres pluges si s'observen més de l'1% de fulles amb taques d'ull de gall.

Tractament: composts de coure . Polvorització amb gotes molt fines per tot el fullam de l'olivera.

ETIQUETATGE I ÚS CORRECTE DE PLAGUICIDES

Fins el 30 de juliol de 2005 es podien comercialitzar els productes amb etiquetes antigues, que no complien la normativa del Reial Decret 255/2003, aquesta va entrar en vigor el 30 de Juliol de 2004. A partir d'ara hem de tenir en compte, que els productes que es comercialitzin, han de dur l'etiquetatge que s'ajusti al RD 255/2003.

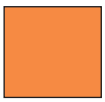
A l'etiqueta es diferencien tres parts:

- Àrea d'informació sobre riscs
- Àrea d'informació de registre
- Àrea d'utilització

ÀREA D'INFORMACIÓ SOBRE RISCS

PERILLOSITAT PER A LES PERSONES

SÍMBOL I PICTOGRAMA (Xn, T, T+,Xi, …)
FRASES DE RISC (Frases R)
CONSELLS DE PRUDÈNCIA (Frases S)

RECOMANACIONS EN CAS D'INTOXICACIÓ O D'ACCIDENT

Primers Auxilis i Recomanacions al metge.

EN CAS D'INTOXICACIÓ TELEFONAU L'INSTITUT NACIONAL DE TOXICOLOGIA
Telèfon 91 562 04 20 .

A FI D'EVITAR RISCS PER A LES PERSONES I EL MEDI AMBIENT, SEGUIU LES INSTRUCCIONS D'ÚS. NO CONTAMINEU L'AIGUA AMB EL PRODUCTE NI AMB EL SEU ENVÀS. (No netegeu l'equip d'aplicació del producte prop d'aigües superficials/Evitau la contaminació a través dels sistemes d'evacuació d'aigües de les explotacions o dels camins)

CONDICIONAMENTS PREVENTIUS DELS RISCS

Informació dels riscs mediambientals
SÍMBOL I PICTOGRAMA
FRASES DE RISCS MEDIAMBIENTALS
CLASSIFICACIÓ PER A LA FAUNA
(terrestre, aquícola i abelles)

Perillós per al medi ambien (N)

Mitigació de riscs per a la seguretat de l'aplicador

Recomanacions de Protecció Personal: guants, màscara, ulleres, etc.

GESTIÓ D'ENVASOS

TRIPLE RABEJADA (només líquids)

L' envàs, un cop buit, és considerat un residu perillós, l'usuari està obligat a lliurar-lo en els punts de recepció del sistema integrat de gestió SIGFITO o altre autoritzat.

ÀREA DE REGISTRE

TIPUS DE PRODUCTE

NOM COMERCIAL
Tipus de Formulat
Composició ...% p/p o p/v (...g/kg o g/l)
Inscrit en el Registre Oficial de Productes Fitosanitaris amb el num:
Contingut net:
Registrat per :
Fabricat per:
Distribuït per:
Lot de fabricació:
Data de fabricació: 00/00/00
ÚS RESERVAT A AGRICULTORS I APLICADORS PROFESSIONALS. ABANS D'UTILITZAR EL PRODUCTE, LLEGIU ATENTAMENT L'ETIQUETA

ÀREA D'UTILITZACIÓ

CARACTERÍSTIQUES:
APLICACIONS AUTORITZADES: Cultius, plagues i malalties
DOSIS I MANERA D'APLICACIÓ:
MOMENT D'APLICACIÓ:
INCOMPATIBILITATS:
PRECAUCIONS D'ÚS:
TERMINIS DE SEGURETAT:
ADVERTIMENT:

Les recomanacions i informació que facilita l'empresa, són fruit d'amplis i rigorosos estudis i assajos. No obstant això, en la utilització poden intervenir nombrosos factors que escapen al control de l'empresa (preparació de barreges, aplicacions, climatologia, etc.). La companyia garanteix la composició, formulació i contingut. L'usuari serà responsable dels danys causats (falta d'eficàcia, toxicitat en general, residus, etc.) per inobservança total o parcial de les instruccions de l'etiqueta..

LLEGIR BÉ L'ETIQUETA DELS ENVASOS DE CADA PRODUCTE ÉS IMPRESCINDIBLE PER ALS DISTRIBUÏDORS I MANIPULADORS DE PRODUCTES FITOSANITARIS.

ÀREA D'INFORMACIÓ SOBRE RISCS

Informació sobre la perillositat en la manipulació del producte (efectes sobre la salut)

Els productes fitosanitaris estan catalogats com matèries perilloses i com a tals, cal manipular-los amb la màxima precaució.

Trobem tres tipus de categories per a la classificació toxicològica: Nociu: **Xn**, Tòxic: **T** i Molt Tòxic: **T+**. Sota aquestes sigles trobarem el pictograma corresponent (dibuix quadrat amb vora negra i fons groc-taronja). Altres tipus de perillositat humana són: Irritant: **Xi**, Corrosiu: **C**, Extremadament Inflamable: **F+**, Explosiu: **E** i Comburent: **O.**

En cas que existeixin indicacions específiques d'altres tipus de perills, aquests, han d'estar al costat del pictograma, indicant la categoria a la qual pertanyen. 1, 2 o 3; sent 1 la més perillosa i 3 la de menor perillositat. Podent-se trobar: Carcinogènics, Mutagènics, Tòxic per a la reproducció, etc.

En la mateixa àrea sobre riscs, trobarem :

-Frases normalitzades indicatives de riscos especials per a les persones.

-Precaucions específiques relatives a la protecció de les persones .

Recomanacions en cas d'intoxicació o accident

Apareixerà en primer lloc si és necessària l'assistència mèdica inmediata i la descripció dels primers auxilis i antídots, enumerarà les distintes vies d'exposició, és a dir, inhalació, contacte amb la pell o amb els ulls i ingestió i el telèfon del Institut Nacional de Toxicologia 91 562 04 20.

Condicionaments preventius de riscs.

Mitigació de Riscs Mediambientals

Una altre novetat és la introducció de nous criteris de classificació i etiquetatge dels perills per al medi ambient, (Seguretat; Fauna auxiliar; etc.) Símbol i pictograma de perillositat per al medi ambient (N) Al costat del pictograma apareixerà la classificació per a la fauna

Perillós per al medi ambien (N)

• Els productes més antics (abans de 1993) es classifiquen mitjançant les lletres A, B i C; essent "A" la menys perillosa, "B" mitjanament perillosa i "C" molt perillosa. I l'ordre de les lletres: 1ª per a mamífers, 2ª per a aus i 3ª per a peixos.

• Les matèries actives noves (comercialitzades a partir de 1993), duran les frases de risc normalitzades per al medi ambient. Molt tòxic, tòxic o nociu per als organismes aquàtics i/o pot provocar a llarg termini efectes negatius en el medi ambient aquàtic (i/o per a la flora, la fauna, els organismes del sòl, les abelles, la capa d'ozó, etc.)

Mitigació de riscs per a la seguretat de l'aplicador

Per a evitar riscs innecessaris hem de seguir acuradament les recomanacions de protecció personal de cada producte: guants, màscara, ulleres, etc. En funció del que ens demani cada preparat, són matèries perilloses i ens hi jugam la salut.

PER TAL D'EVITAR RISCS PER A LES PERSONES I EL MEDI AMBIENT, SEGUIU LES INSTRUCCIONS D'ÚS.

Informació sobre la gestió de l'envàs

Indicacions d'obligatorietat per part de l'usuari de dur una gestió correcta de l'envàs, bé sigui lliurant-lo als punts de recollida designats per SIGFITO, o a un gestor autoritzat; i en el cas de productes líquids fer una triple rabejada abocant les aigües al tanc de polvorització.

ÀREA D'INFORMACIÓ DE REGISTRE

És el que podem denominar la portada de l'etiqueta, en ella podem trobar:

• Tipus de producte: (insecticida, fungicida, acaricida, etc.)
• Tipus d'acció i formulació
• Nom comercial del preparat
• Tipus de formulat (líquid, gas , granulat, etc.)
• Composició i contingut de les substàncies actives (% p/p o p/v (g/Kg o g/l)
• Nombre d'inscripció en el Registre Oficial de Productes Fitosanitaris/ data de vigència
• Contingut net del producte fitosanitari, expressat en unitats legals de mesura
• Dades del titular del registre
• Dades del fabricant del producte
• Dades del distribuïdor el producte
• Nombre del lot de fabricació i data de fabricació
• Nom, adreçai i telèfon del responsable del preparat
• Data de caducitat (només quan en condicions normals d'emmagatzematge el període de conservació del producte sigui inferior a dos anys)

ÚS RESERVAT A AGRICULTORS I APLICADORS PROFESSIONALS. ABANS D'UTILITZAR EL PRODUCTE, LLEGIU ATENTAMENT L'ETIQUETA

ÀREA D'UTILITZACIÓ

En aquest apartat trobarem descrita detalladament la forma d'ús del producte:

• Característiques del producte i manera d'acció
• Aplicacions autoritzades: cultius, plagues i malalties sobre els quals es permet l'ús del producte.
• Dosi i manera d'aplicació
• Moment d'aplicació
• Incompatibilitats
• Precaucions d'ús
• Terminis de seguretat: (dies que han de transcórrer entre el tractament i la collita o entrada de bestiar o obrers)
• Advertiments, recomanacions i riscs de fitotoxicidad, si n'hi hagués

L'usuari serà responsable dels danys causats (falta d'eficàcia, toxicitat en general, residus, etc.) per inobservança total o parcial de les instruccions de l'etiqueta.

RESIDUS FITOSANITARIS

És molt important que es respectin els terminis de seguretat establerts per a la recol·lecció dels productes, les dosis recomanades, l'ús de cada plaguicida només en els cultius autoritzats i el límit màxim de residus del país de destinació, en cas d'exportacions. En l'actualitat s'estan retirant del mercat productes que a causa de la toxicitat que provoquen en les persones i/o la seva agressivitat amb el medi ambient i/o la seva difícil metabolització pels cultius, es consideren de gran perill; si usem productes que hem adquirit en anys anteriors, hem de comprovar que el seu ús segueix estant autoritzat per al cultiu on l'hem d'emprar. Contínuament es fan canvis d'usos autoritzats i cada vegada més restrictius. Això no ens hauria d'alarmar, ja que aquestes actuacions normalment són el resultat de llargs processos d'investigació i es fan en benefici de la nostra salut i del medi natural que ens envolta.

ATENCIÓ- NOTA GENERAL SOBRE FITOSANITARIS

Formulacions idèntiques de cases comercials distintes poden estar autoritzades per diferents usos. Informau-vos bé quins productes estan autoritzats per els cultius i plagues o malalties que heu de tractar. Llegiu totes les indicacions de l'etiqueta.

Govern de les Illes Balears
Conselleria d'Agricultura i Pesca
Direcció General d'Agricultura

Palma de Mallorca, 7 d'abril de 2006
Dipòsit Legal: PM 515 - 1985

semilla
Serveis de Millora Agrària S.A.